

اسلام دنیائی

خالد

اسلام فائز منہ عالمگیر

— ۱۵ —

ایکی ہفتہ درہ برہنہ

مسائل دینیہ من ، وواعظ

۱

واعظ — آئندہ مسائل دینیہ ، اخلاقیہ و سیاسیہ دن مؤمنیہ وصایا دہ بولتی ، تکاملات فنیہ و علمیدن مسلمانلرک نصیہ دار اولمی ایچون تشویقات و اخذرات لازمه ایغا ایلمک دیمکدر . اصطلاح فقہدہ ایسه علی الاطلاق مسائل دینیہ جہتندن مؤمنی ارشادایله طریق نجاته سوق ایلمک معناسی افادہ ایدر . اساساً لغت و اصطلاح معناری یکدیگرینه بک قریب و عادتا مترادف کی اولدینگی ایچون یکدیگرندن آیرماقی و عیایکی جہتی برتریغ آئندہ جمع ایلمک دخی طوغر و اوله یایر . شو حالدہ و اعظک ، مؤمینک دنیوی و اخروی سعادتنی متکافل قواعد عامیہ و فنیہ بی تبلیغ ایلمک و طیفه سیله مکلف اولدینگی درحال تنین ایدر .

محتاج ابضاح دکلدرکه آری آری صورتلرده وقوعبولان وصایا ذعنلری تشویش و آرزوچوق نعمت علم ایله بهره دار اولیان دماغاری ایسه عادتا تحریش ایدر . بونک ایچون مسائل دینیہ ده و بالخاصه عوام ایچون اراد ایدیلن موعظه لرده ثابت قاعده لردن ، تعبیر عالیسیله مفتی به اولانلردن بحث ایتمک ، فتوایه اقتزان ایدمین ایکنجی جہتلردن توضح ایچون دم اورلسه بیله نتیجہ بی قول اصحه ربط ایتمک مقتضیدر . حالوکه واعظ افندیار بوسه ورتله حرکت ایتمورلر . هربری بردرلو سوبله مکله عمرکی زردده دوشور یورلر .

مثلاً ، برواعظ افندی کرسی به چیقار حاضر ونه جنازه نمازنده سلام و برلمدن اول المړك صالور . لمسی نمازك افسادینی موجب اولدینگی سوبار . دیگرکی قالقار امامك صوك تکبیربله نمازك ختمی جہتبله امامك السلام علیکم دبدیکی سروده اولا الہر صالورلرک بعدہ ایکی طرفه سلام و برلمک لازم اولدینگی بیان ایدر .

کذلک خواجہ نک بنه جنازه نمازنده و نمازك جامعك خارجنده اداسی سره سنده ایاق قابلیرک چیقار بلوب اوزرینه باصلمی ایجاب ابتدیکنی بیان ایدر . سوزینک صدقنه اقتناع ایچون قوندورم لرک نظامتی اوله میه جفتی و نمازك فرائضندن اولان نجاته سندن طهارت جہتی تأمین ایدلدکجه قلندن نمازك جائز اوله میه جفتی ایاری سورر . بر دیگرکی ایسه ایاق قابلیرکی قبل الصلوة اوج دفعه نیمز برطوپراغه سورمکله اکتفا ایدلمک لازم کلدیکنی تبلیغ ایدر . نوعاً نیم دیمک اولان بو حالک نجاته سندن طهارت ایچون کافی اولدینگی ادعا ایلر .

برینک سوزینه قولاق و بربر سکز جامده بش اون سوز سوبلدکن ، یاخود برعشر اوقو . دقدن صکره آوج آجوب صدقه ایسته مسنک جامع شریفک ادابی نقطه نظرندن قطعاً نجووز ایدله میه جکتی درمیان ابتدکی حالده عین جامعك دیگر طرفنده جرجی واعظک دعادن اول کندیسنک طیشاریده آوج آجیه میه جکتی جہتله اوراده معاوندہ بولنلری ، اخوانک یکدیگرینه انجق بو محل مبارکده تصدقده بولنلری لازم کلدیکنی بیان ابتدیکنی طویارسکز .

شونشوش ، و غرابت اورته دن قالمق . بالخاصه وعظلمده مسائل دینه اک سالم بریولده تبلیغ اولمق کرکر .

بونصل اولور ؟

ایشک اصل روحی پوزاده در . واعظ افندیلرک . مدرسین حضراتک طوطقاری یول بومقصده حصوانه کافی کله من . چونکه اونلر او بولده تحصیل کورمشار . بر قسمی ده معلومات فروشاق اولسون دیه مرکدن آیری بولده سوز سوبله مکه آشمشدر حتی ایچرندن بوبله مرکک بیلدیکی خلافتده سوز سوبله یلار سامعین اقتاع ایچون فلان ائرك فلان صحیفه سنده مندر جدر ، یاخود ده مغرورانہ فلان کتبخانه ده فلان محله موجود کتادن سوبایورم کی سولزله خاقی کندی سوزینک اطرافه جلبه چالیشسانلری ده مرکون کوریبوز . بناء علیه بروحدنی کندیلرندن آرایه میه جفر . بوحالده یاپیله جق شی ایکی صورته قابلدر . برنجیسی اعتقادات ، عبادات ، عقوباتک ممتاز به اولانلرینک تحریری ایچون مقام مشیخت برمسابقه اعلان ایدر . هرارباب معلومات ، هر حقیقی ، کندیسنه کوهنیر صاحب فضیلت او بولده بر اثر قلمه آیر عندالتدقیق موافق اولانی قول و انشای وعظمه اقوال سائرده دن بحث اولمیه برق طوغریدن طوغری به متن ائرده سحرر صورتده تصویری واعظ افندیلره اخطار ایدیور . یاخود مشیخت علما علمادن ، فضالادن مرکب بر انجمن تشکیل وبوبله برارک تألیفی اوانجمته حواله ایلر . اودوات تدقیقات و تتبعانده بولنهرق . بالعموم مسائل دینه نک کتب فقهیه ده معتنا به

بردیگر بره اوغراسکز ، برینک زیارت قبور ، ایق مدفون اولان ذانه بر فائحه اوقومقدن عبارت اولدیغنی ، کندیسندن شفاعت دیله منک ، یاخود حصول مطلوب ایچون روح رفتوحنن استغاثه قالمشمنک کفری موجب اولدیغنی سوبلیدیکی طویارسکز ، برده عین مسئله دن بحث ایدن دیگر برذاتک حدیث شریفه استناداً مقارندن معاونت معنویه طاب ایتمنک مشروعبندن بحث ایتدیکنی ، یالکز اوزاتک طائمش اولمی لازم کلدیکنی بیان ایلدیکنی ایشیدرسکز . بومثالری جو غالتق ، بوزلره بیکلره ابلاغ ایلک قابلدر . فقط حصول مقصد ، تنویر مطلب ایچون بوقدری کافدر . شمدی بر جاعتک حافی دوشونیکز ، برده شونلیغانه باقیکز . حیرته دوشمنک قابل اولماز .

طبیعی بونلرک بر قسمی طوغریدر اونکی قسملرینه قابل اولان ، آثارنده او بولده فکر بیان ایدن علما واردر .

فقط جوامع شریفه ابراد ایدیلن موعظله تدقیقات عامیه دکادرکه بوبله اقوال مختلفه سرد اوانسون . یاخود ضعیف اولان جهت بیان ایدیلرک جماعتک ذهنی ، عقیده سی تشوشه دوشورلسون .

اوراده قول اصح ذکر ایدلی ، فضله تفصیلات اعطاسنی موقع مخصوصنه ترک ایتلیدر . مدرسلر ، معلمان بوجهتلری طلبه لرینه شاگردلرینه سوبلیدیلیلر . چونکه اونلر علمک غوامضه آز چوق واقفدرلر ، اکلارلریلیلر . بوسایده او کله ایلرلر . بناء علیه

اولانلری آیرم رق اثری وجوده کثیریر. ارتق
بواثر مسائل دینه ایچون رهبر، واعظار ایچونده
ماخذ اولور.

شکل ثانی، صورت اولی دن دها فائده لی،
عین زمانده دها عملی در. چونکه برنجیسنده پک
آز ذواتک بویه برارک تالیفه رغبت ایلمری
ومیدانه قونیه جق اثرلرک تماماً حصول مقصده
کافی کلمه ملری احتمالی وار. حالبوکه برهیت
فاضله نك یازه جنی برارده بو محذور یوق. چونکه
هیئت ایچریسنده کی ذوات اولا بر پروغرام
چیزه جک، اولدن صکره مراعضا معلومات
واسمه سی اولدینی قسمة ک تجریری درعهده
ایده جکندن اثر سه وز کونورمه جک برمکلیتی
حائز اوله جقدر.

ایستر برذات طرفندن تالیف ودائرة
مشیخجه قبول اولندون، ایستر برهیت معرفتیه
تافیق ایستیرلسون. بویه برارک درجه اهمیت
مستغنی ایضا حدر. چونکه طرز حرکتی
شاشیرمش، بعضاً کولنج قاریشقا قلمده میدان
آجش اولان واعظارک ده شو حالی اورنه دن قاقه جنی
کی هرکس یلمدیکنی یلمکه چالیشه جق وارتنق برینک
بشقهدر اولدیکنیک دیگر باشقهدر لوپامسنه، سوبلسنه
محل قالیه جنی ایچون مسائل دینه ده دها بیوک
برسه هولاله بلله نیامش اوله جقدر. امید ایدرم که
شوزمان ایچون بالخاصه پک زیاده اهمیت کسب
ایدن شومثله بی مقام مشیخت علیا لایق اولدینی
اهمیتله نظر دفته آیر و مسلمانلرک بیوک براحتیاجی
تطمین ایلامکه اجر منوی به دخی لایق اولور.
والله الموفق

ابوالکمال

م. عاقل

اعلان حرب - ۲۵ ایلول سنه ۳۲۸

۲

مابعد

ایلولک یکریمی بشنچی کونی بشریتک قاق
ایچمکه، قان دوککه حاضرلایان مدیت عاضره
ینه برنشانه افتخار اولق اوزره زواللی انسانیت
بر اتیکت یاپشیدروب اعلان حرب ابتد ...
بن کندی کندیبه دوشوندم ا... عجب
نتیجه ده نه قزانیه جق، بشریت نه استفاده
ایده جک؟ هیچ... اوت هیچ ا چونکه نه
قدر زماندنبری بوقدر قانلر دوکولدی، خانانلر
سوندوردی، جانلر تلف ابتد مدار افتخار
اوله جق نه بولدی؟ میدان نه لر کتیردی ا
ایجاد ابتدکی سریع آتشی طوپلر، تفنکر
خانمان سوندرمکن بشقه نه یارادی. بر عصر
اول انسانلری اتلاف ایتمک ایچون قوللانیلان
قلنجلر، مزاراقلر بتشیورمش کی بونلرمده
ایجاد ابتد دکلی ا آم بدیخت بشریت ا...

۲۵ ایلوله قره طاغ حکومت عثمانیه به اعلان
حرب ایتمش ایسهده واسطه مخاره نك استانبوله
طوغربدن مربوط اولما سندن طولای اشقودرده
۲۶ ایلوله عادت قدیمه موجبنجه قلمه دن اوج
طوب آتیه رق اعلان حرب ایلدیکی اهالی به
اعلان اولندی. بوندن سوکره درحال مکتب
رشدیه عسکریه ضابطانی جلب اولنوب کوکلی
بلوکلرینه تعیین اولنوب کوکلی درجه مباشرت
ایده لره پدی سکر یوز قدر اهالی ماوزر ایله